

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhastós petitor egyszeri hirdetés 30 fill. Többszörös hirde-
tésért jutányosabb. Nyilvánt.: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Tulipán-
Szövetség — Magyar Védőegyesületnek és az Eperjesi
Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Szebeni-út 14. sz.
Kiadóhivatal: Kósch ÁRPÁD könyvnyomtató-intézete
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

A kivándorlás megakadályozása.

Ne fussatok el a sorok fölött, emberek! 1905. évben 74 ezer emberünkkel több menekült ki az újvilág ipari molochjának karjai közé, mint a mennyien születtek! Évente több mint 600 millió koronát költünk oly iparcikkre, melyekben a külföldi munka értékét, nem pedig a nyers-anyagot fizetjük meg, vagyis becsületes magyar munkásainktól évente 600 milliót vonunk meg. Elégületlenek legderekkab s legképzettebb dolgozó embe-
reink tízezei. Nem is remény, csak elkeseredettség, a jövő réme, az emberi kötelesség-érzet, a családért gondoskodó szülői kar tétlenül hagyottsága viszi, vonja, vezeti az idegen gyárkolosszusok gyilkos gépjéi, poshadt bánya-
levegője vagy fénytelen gyarmatvilága közé.

Pallosként álló védőként akar fellépni ez ellen a kivándorlási törvény. Jogi, gazdasági, társadalmi és erkölcsi helyzetünk származás viszonyai végre megszülték a kivándorlási törvényt, a mely közigazgatási berendezésekkel óhajtja a kivándorlók érdekeit megvédeni. Pedig sokkal mélyebb bajok, fájó sebek, sőt nemzeti sérelmek és egész társadalmi rétegek megjavításáról volna szó, a mit egy röpke törvénnyel orvosolni bizony alig lehet. Az emberek lelkében bujdosó és kivándorlásra törekvő gondolatokat nem lehet elfojtani a kivándorlás megnehezítésének rémével. Számos, igazán vérző sebünket kellene bekötözni, ha azt óhajtánók, hogy emberkezeink itt marasztalódjanak, ha már marasztalni nincs munka, tőke, pénz.

Míg vérünket vesztjük, azalatt Erdélyt be-

népesítik az oláhok, és bankjaik alattomosan megszerzik magyarjaink termőföldjét. A felvidéken akkora földéhséget involvált egy-két korcsmárosnak földvásárlás és útköltséget nyújtó manőverje, hogy egész vármegyék százalékre számított lakossága pusztulni ment az újvilágba.

Tizenkétezer egyházi ember 70—80 millió jövedelmet húz a papi-vagyonból. Azaz fejenként 5000 korona jut papjainknak. Addig életünk gondját oly fárasztóan viselő vasúti derék őrjeink évi 800 korona kezdő-dotációban részesednek az állam vagyonából. Hova-tova Malthus elve úgy bebizonyosodik, mint a kétszer-kettő. A világ lakomáján nem jut minden embernek eledel. A természetnyújtotta növényi és állati termék nem lesz elegendő a szaporodó népesség életvágának kielégítésére. Az államok, a még agkori fizetést is nyújtó államok nem lesznek képesek az adószarcból annyit bevenni, a mennyit jóra és hasznosra szeretnének kiadni. Hadihajókra, meg hasonló jókra.

De mi azért itt maradunk. Itt kell maradni. Nem törvény, de ipari fejlődésünk és sorsunk jobbrafordulása fog bennünket idekötni. De vajon várható-e jobb fordulat? A jövőben való bizalom az emberi természetbe oltott kényszere-
dettség. Remélni lehet, mert mindig szoktunk remélni. Vajon nyújt-e a jelen ily alkalmakat? Tapasztalhatni, hogy a német tőke nagymérvű külföldi elhelyezésekre számít az új német-birodalmi adótörvénynek kilátásba helyezett súlyossága folytán. Viszont nagyobb mérvben vehetjük észre a felvilágosodottságot, hogy ezreink már nem bíznak oly vakon az újvilág csodatermő pénz-elexirjeiben.

Kiáltó igaztalanságoknak, társadalmi egyen-

súlyt élére állító intézményeinknek lassú változásától sok jó várható. A vagyon- és anyaföld-szerzés lehetőségétől elűtött nép, a száraz-falatot nem nyújtó ipari kereslet bajain segíteni csak egy egész állami nagy koncepczióval lehet. Mindazáltal a kivándorlási törvény csupán az állam büntető hatalmának súlyával és igazgatási berendezésekkel óhajtja a kivándorlás véres fájdalmait, a nemzet testét rágó nyavalyákat gyógyítani.

A mai viszonyok között csak a legjobb akarattal lehet óva inteni mindenkit, hogy itthon maradjon és ne igyekezzék a rettenetes válságoktól döngetett Amerika kompanistáinál sorvasztó munkát vállalni. A törvény e végből eltiltja a kiskorú nőket a kíséret nélküli utazástól, a kiskorúakat, gondnokoltakat és gyámoltakat pedig a gyámhatóságok engedélyétől függően menesztheti útnak. 17-éves férfi-személyeket csak a honvédelmi miniszterrel egyet-
értően bocsáthat ki a nagy hatalomkörrel és rendeleti rendelkező-szabadsággal felruházott belügyminiszter. Száztól ezer koronáig terjedő összeget kívánnak óvadékkul az állítás- és szolgálati kötelezettségtől. A szülők nem hagyhatják itt keresetükre szorult gyermekeiket. A gyarmatosító és telepítő célból kivándorlásra csábító külföldi kormányok minden törekvését még csírájában elfojtja a törvény. *Megköveteli, hogy azon állam bevándorlási törvényének feltétel nélkül eleget tenni bírjon a kivándorló, a hová menni készül.* A hol a bevándorlottak egészsége, élete és erkölce bármilyen veszélynek lenne kitéve, oda a kivándorlást eltilthatni, különben is bizonyos útvonalra és kikötők felé irányoztathatni.

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZAJA.

Elmélkedéseimből.

Kimerült lelkem borong, testem pihenni vágy,
Fenyves-erdő lány ölében keresi vánkösát;
Édes anyaföldünk e közös kebelén
Úgy éjjel, mint nappal veled álmodom én.

Veled álmodom én, kedves ifjúságom,
Szemem gyakran pihen ama kis hajlékon,
Hol az édesanyám bölcsőmet ringatta,
Gyöngéd kezeivel orcám simogatta.

Hol a felhőtlen ég ezer csillagával
A magyar bércekre boltozatként leszáll;
Tündéreként előttem ragyog egy védőszent
Gloria fényében: Hit, remény, szeretet.

A nagysárosi vár néma ormairól
Lelkem Vág-völgyébe egyre zárandokol,
Mint a kis pillangó virágról-virágra,
Úgy repdes képeden, falu szép határa.

Hajóm vitorlája összetépve régen,
A révpartot vajjon sikerül elérnem?!
Az élet tengerén az bátran evezhet,
Kinek irányítúje: hit, remény, szeretet.

Eperjes, 1909. júl. 26.

Bartossik Ignác.

Berta férjhez megy.

Írta Dzurányi László. (Vége.)

A korcsma-udvar tele volt kíváncsi néppel. A zsidóság körülállotta a kék sátor. A völgyény még egyedül állott alatta. Kissé zavart volt az istenadta. Érezte, hogy minden szem őt nézi. A várakozásteljes hangulatnak véget vetett a feketébe öltözött, feszes rabbinus intése. Megkezdődött az esküvő.

Két nyoszolyóasszony hozta Bertát. Háromszor vezették a sátor körül, azután a völgyény jobbára állították. A menyasszony nem volt elfogódott. Nyugodtan pihentette szelidsugárú szemét az imádkozó papon. De csakhamar nyugtalankodni kezdett, mintha bánatná valami. Ide-oda fordította a fejét s egyszerre megremegett. Találkozott végre a tekintete azzal a szuggesztív-
erejű sötét szempárral, a mely kezdettől égette, vonzotta.

Tekintete önfeledten összelobbant a férfival s hozzátapadt, mintha meg volna delejezve. Szembogara összehúzódott, pilláján piciny mámor-gyöngyök serkedtek, ajaka lázasan gügyögni kezdett, minthacsak álmban csókolna hosszan, perzselőn. Feje hátrahanyatlott nyakán s már-már elvesztette eszméletét, mikor hirtelen visszatért józan öntudata. Nyers, galvanikus rándulásként futott idegein keresztül, térdei meg-megrogytak, de sikerült nyugalmat erőszakolnia magára. Fejét lassan-
lassan félrefordította és engedte, hogy völgyénye gyűrűt húzzon lappangó forróságtól reszkető kezére.

Dávid csendesen mormolta a ritus igéit:

— Heré at mekedesesz li bötábáz zi kedasz Mojsze voiszruél.

A pap újból megáldotta őket s vége volt a szertartásnak. De nem mentek még el a sátor alól. Előbb a völgyénynek össze kellett törni a sarkával egy kendővel letakart poharat. Mintha a fiatal házások mementója lenne ez az ősi zsidó szokás: Vigyázatok, mert a mi egyszer összetört, azt nem tehetitek újra egészszé soha!

Készültek a vacsorához. A zöld lombokkal díszített, tiszta csűrben terítették föl. A házban el sem fért volna a vendégereg. Vacsora után szétkapták az asztalokat és táncztermet rögtönöztek. Czigányt az intező úr hozatott két urasági kocsin a Tátrából.

Pitymallik. Hátul, az udvarban szól még a zene, mikor a fiatal pár csendesen székérre száll, hogy észrevétlen induljon el új otthonába. Az apró lengyel lovak lassacskán poroszkálnak végig a falun s aztán még lassabban kapaszkodnak a falu mögötti nagy hegyre.

Berta arcát még pirosabbra csókolja a hajnali szellő. Belső forráság gyöttri s lázas gondolatokat hajszol fölhevült agyán keresztül. Fülébe zsong még a muzsikaszó. Még mindig látja a tánczó alakokat s úgy érzi, hogy őt is tánczra viszi két erős férfiar.

... Arczuk közel van egymáshoz s ő halotthalványan hallgatja a férfi elfojtott, szenvedélyes beszédét.

— Te el akarsz szabadulni tőlem. De nem leszel képes elszabadulni... Ott fogod hagyni az uradat, ott fogod hagyni az új otthonodat és visszajössz majd hozzám, hogy újból szeresselek... És ha nem jössz vissza, én

A belügyminiszter engedélyes szállító-vállalkozókat szigorú rendelkezésekkel szorítja a kivándorlók összes érdekeinek szorgos védelmére. 100,000 korona óvadékot köteles a szállító a kormány kezébe letenni, mely a kivándorlók irányában fennálló kötelezettségek, bírságok, a szállítási üzlet köréből támadó mindenemű egyéb szolgáltatások fedezetére szolgál. A vállalkozó külföldiek magyar helyettes kötelesek állítani 50,000 korona óvadéknak letétbe helyezése mellett. A helyettes teljes irányban felelős. Budapesten, — esetleg engedély mellett kikötőkben, állomásokon is, — kivándorlási irodát állít föl a vállalkozó vagy helyettese. Még irodavezetőinek és hivatali alkalmazottjainak megválasztásában is köve van a szállító a belügyminiszter gondoskodó ellenőrzéséhez. Bárminemű felhívásnak, plakátnak önkényes küldése és reklamálása tilos. Csak kérelemre szabad legfeljebb a menetrendet közölni. A postahivatalok utasítva vannak, hogy a tömegesen érkező és cégjelekből vagy más ismertetésekről észrevehető kivándorlási nyomtatványokat lefoglalja, a vizsgálóbíró a zárt leveleket is lefoglalhatja.

Előzetes írásos szerződés alapján szállít a vállalkozó, a ki köteles meggyőződni, hogy van-e útlevél az utasnak. Érvénytelen az útlevél nélküli személylyel kötött, avagy oly szerződés, mely magasabb díjakat szab, más útirányban igyekszik szállítani stb. Tilos útközbeni munkateltetésre díjzetésnélküli utast szállítani. Az utazás megkezdése előtt bármi okból visszalephet a szerződéstől a kivándorló. Csakis elsőosztályú, modern és felszerelés, egészségügyi berendezés tekintetében a miniszter által kijelölt hajóosztályozó-intézet által elsőosztályúnak deklarált hajókat lehet igénybe venni.

A hazájukba visszajönni akarók útiköltségeinek fedezésére, külföldön részükre menhelyek, vallási s kulturális intézmények létesítésére az útlevélkiállítási díjakból, bírságokból és a vállalkozónak százalékos jutalékaiból gyűl össze egy «kivándorlási alap».

Egy a törvényhozási és majdnem összes ipari, gazdasági és kereskedelmi, törvény által felállított s magántársulás folytán előállott testületek kebeléből és két nemzetgazdasági tudós-ból létesül a miniszternek minden ügyben véleményező hatósága, a kivándorlási tanács. Különben a miniszter külön kivándorlási biztost is ezek mellé segédeként nevez ki a forgalom lebonyolítása körüli ellenőrzés céljából.

A dolgozó, törekvő, nemzeti céloktól áthatott tisztviselőnek egy modern fajtája lesz a kivándorlási biztos.

Végül, esetleg 20,000 koronáig terjedhető pénzbírság terhével sújt a törvény minden cselekményt, mely a törvény tilalmaiba ütközik, sőt külön kihágásokká, vétségekké és bűntettekkel nyilvánítja ezeket a cselekményeket, melyek fölött részben a kir. törvényszékek, kihágások esetén pedig a rendőri bíróságok, illetve hatóságok ítélnének.

Az 1909. II. t.-cikk szeptember hó elsején életbe lép.

Guttman Miklós.

Ötvenezer.

Ötvenezer az erkölcsi romlás minden jobb érzést pusztulással fenyegető karjai közül megmentett gyermek; ötvenezer leendő hasznos állampolgár élvezi ma az állami gyermekvédelem hathatós, eredményteljes gondoskodását. Fejet kell hajtunk e szám hallatára, elismeréssel, csodálattal kell látnunk azt a törekvést, azt a lankadatlan buzgalmat, melyet az állami gyermekvédelem s ezen intézmény vezető férfiai éveken át kifejtettek oly mérvben, hogy az még a külföld illetékes tényezőiben is bámulatot keltett. Ez a, mondhatni, fiatal intézmény máris oly sikerrel teljesítette humánus feladatát, hogy a jövő elé csak a legszebb reményekkel, fokozódott munkakedvvel tekinthetünk.

Szép és nemes a cél, melyet ezen intézmény szolgál. Mint a gondos kertész, ki feltve őrzi csemetéit az időjárás szeszélyei, viszontagságai ellen, — mint a szerető anya, ki gyermeke minden lépésére, minden tetteire aggódó szemmel figyel, — ily nemes, tiszteletreméltó misziót végez az állami gyermekvédelem az elhagyott gyermekek körében. A kis csecsemőt, ki még nem sejt a kétes jövőt, s mosolygó szemmel nevet az élet viszontagságai elé, szerető anyaként veszi gondjai alá, helyettesíti azt, kit helyettesíteni oly nehéz; az elhagyott vagy árva gyermeket, kit a rossz társaság, a romlott környezet a züllés legmélyebb posványába süllyeszthet, kiemeli a létét, társadalmi existenciáját fenyegető veszélyek közül, magyar földműves-, kisipar-családokhoz helyezi ki, de felügyeletet sohasem szűnik meg gyakorolni felettük. Ezeknél a családoknál az illetők gyermekeiként nő fel a gyermek. A tisztességes bánásmód, a megfelelő ellátás megmenti az ily elhagyott gyermekeket az idegenek segélyére való rászorulástól, attól, hogy mindennapi kenyerüket csak mások kényérekégyelmére szorulva kapják meg. A zsenge, fogékony gyermeki lélek hajlamainak helyes irányításával visszatartja őket attól az úttól, mely a javítóintézetek, börtönök zárkái felé vezet.

Nagy a száma már azoknak, kik az állami gyermekvédelemnek köszönhetik, hogy balsorsukban való támogatásuk által tulajdonukká lett az az alap, melyen állva, egy megfizethetetlen értékű kincset, egy nehezen szerethető, de annál könnyebben elveszithető tulajdont szerethetnek: az embertársak általi becsülést, tiszteletet. Ötvenezeren vannak, kik kikerülve az állami gyermekvédelem

gondozása alól, hálátelt szívvel gondolnak arra az időre, melyet ez intézmény létele nélkül a legnagyobb nélkülözések és nyomor közepette kellett volna eltölteniök. A másik ötvenezer pedig még ma is élvezi a gyermekvédelem áldásos tevékenységének gyümölcsseit. Nem kizárólag elhagyott gyermekek ezek, vannak közöttük olyanok is, kiknek hozzátartozói élnek, de azoknak anyagi vagy személyes viszonyai nem adják meg a lehetőséget, hogy kellő eltartásban, nevelésben részesüljenek.

Hazánk az első e téren; első volt s e tekintetben ma is egyedül áll: nemcsak hirdeti az embernek az élethez való jogát, de — eltekintve más eszközöktől — ily módon is törekszik ezen jog érvényesítésére. Nem elég hirdetni azt, hogy minden egyének joga van az élethez; mit ér annak a jog, kitől mostoha sors még a mindennapi betevő-falatot is megvonja? Az erkölcsi romlás polypkarjai és a halál kaszájának suhítása ellen nincs felebezés! Alkalmat nyújtani a becsületes munkára, a szennytelen életre, már kiskorától arra tanítani a gyermeket, hogy jobban esik az a kenyér, melyet két kezünk tisztességes módon szerzett meg, mint a koldusfalat: ez az az eszköz, mely nemcsak kozmopolita, de nemzeti szempontból is rendkívül fontos; ez az az irány, melyen haladva, az állami gyermekvédelem oly bámulatos eredményt tudott felmutatni.

Csendben, minden feltűnést kerülve dolgozott éveken keresztül ez az intézmény. Most, midőn ötvenezer gyermek van az állami gyermekmenhelyek gondozása alatt, most látjuk csak azt az emberföltött munkát, azt a fáradhatatlan törekvést, melynek eredménye a külföldi szakkörök teljes elismerésére minden elfogultság nélkül igazán rászolgált. Egyike ez hazánk azon intézményeinek, melyekre büszkék lehetünk.

Igaz, hogy kötelességet teljesített az állami gyermekvédelem s teljesít most is. De már ez magában véve is érdem; mert midőn kötelességünknek ismerjük el az elhagyott gyermekeknek állami támogatásban való részesítését, ugyanakkor elismerjük azoknak jogát, jogos követeléseit is arra nézve, hogy az állam azokat, mint gyermekeit, a kellő segítségben részesítse. Követeli ezt a közérdek is. A piszkos pinczelakások, lebuajok szülőtte sohasem válnék becsületes egyénné; az elhagyott, elárvult gyermek látva azt, hogy vele, az ő érdekével senki sem törődik, ellenségévé lenne annak a társadalomnak, mely őt magából kivetette, ellenségévé lenne a köznek. A környezet hatása, a nevelés a legdrágább hajlamokat is képes gyökerestől kiirtani az emberi lélekből. S lehet-e a felebaráti szeretetnek szebb, nemesebb nyilvánulása, mint fölemelni magunkhoz azokat, kiket segítő kezek nélkül magával ragadna a romlásba a rossz példa káros hatása? Tehetünk-e a hazának nagyobb szolgálatot, mint hogyha nevelünk neki munkás, dolgozó gyermekeket? Az általános emberi szempontok mellett ez a körülmény még fontosabbá teszi a gyermekvédelem kérdését, még inkább növeli azok iránti becsülésünket, kiknek szerény, zajtalan működése lehetővé tette a jelen fényes eredményét.

Ez alkalmából továbbra is sikeres munkálkodást kívánunk a vezetőknél: törekvésüket koronázza teljes siker! Legszebb jutalmuk az a hálaadó ima, mely munkásságukat áldva emlegető ezek és ezek ajakáról száll az Ég felé!

Rochlitz Dezső.

megyek el érte. Sötét éjszaka emellek ki fehér nyoszolyából és futni fogok veled el... messzire. Az urad reszkette, tehetetlenül fogja nézni, mint vislek el. Nem mer majd elem állani. Ha meg merni fog, meghal... Mert szeretlek. Szeretlek jobban, mint hittem. És hiába akarná ellenem szegülni, mert te is szeretsz engem, Berta.

A mámoros férfi magához akarja ölelni a menyasszonyt. Ez szabadulni akar a karjaiból s a férfi enged. Kissé megtántorodik, azután a cigány elé áll. A zene elhallgat s félbeszakad a táncz.

A cigányok körülveszik a mámoros intéző székét és a nótájába kezdenek. A férfi dalol hozzá kissé fátyolozott, szép tenorjával. Ért a jó muzsikához szörnyen. A melyik cigány rontja a nótát, nem jól jár. Most is, hogy az egyik kontrás érdesen vágott a nótába, holott méla tónust dirigál a derék úr, az egy hegedűjéből kettő lett a földön. Ezt már ugyan maga szent Dávid sem szólaltatja meg többé.

A vendégsereg mind az intéző urat nézi, hogyan

mulat magában. Dehogyan merné valaki elítélni! A jámbor falusi zsidók jókedve helyet adott az alkalmazkodó alázatosságnak Berta tehetetlen haraggal nézi, mint húzódnak félre hangtalanul mindannyian. A fiatal férj sem különb. Hej, ha ez most férfi volna!... S a sok új benyomás közül előlép egy meg nem történt kép Berta agyában, melyet túlfeszített képzelete rajzolt eléje. Az ura, az ő erős ura odalép a másikhoz, ahoz a szép úrhoz és azt mondja neki: «Uram, ez most nem korcsma: itt én tartom a lakodalmamat. Ön az én családom ünnepi jókedvét lerontani nem fogja. Ha nem akar velünk együtt vigadni, elmehet.» A férfi föláll. Karját Dávidra emeli, de nem üt le rá. Csak taszít rajta egyet. Azután sötét, lobogó tekintettel közeledik Bertához, talán, hogy vad, erőszakos ölelésével megfojtsa. Berta menekülni akar, de nem bír. Segítségért sikolt.

— Mi az, kedvesem? Talán rémlátomásaid vannak? Ha meg nem foglak, leesel a kocsirol, — szól csendesen Dávid a halálra vált aszonyhoz.

Berta ámulva néz körül. S olyan jól esik neki, hogy itt van, Dávid mellett. Hogy ez csak fantázia volt... Önfelédten simul az urához.

Most ereszkednek le a lejtőn.

— Látod, ott a messze völgyben van a mi falunk. A folyón túl. Idelátni a templomot. Dombra építették. Nemsokára hazaérünk.

Berta az urához hajlik gyermekeken.

— Beszélj valamit a faludról.

Dávid beszélni kezd. Tiszta, árnyas falu. Jók az emberek. Dolgosak és szegények. És józanok.

— Ne félj — tette hozzá mosolyogva —, nem fogunk belőlük meggazdagodni.

Azután a szüleiről beszél, a jó öregekről. Árván hagyták. Egyedül maradt az apai házban a bánatával.

Berta gyöngéd megértéssel néz a férfi csillogó szemébe, mintha csak azt mondaná neki:

— Ne félj, nem leszel már egyedül.

„BITUMINA“

kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen. — „Bitumina“ régi zsindelytetők átfedésére is kiválóan alkalmas. Csakis

Gyári főraktár Eperjes és vidéke részére:

MOSKOVITS GYULA vaskereskedésében, EPERJES.

tiszta bitumenből készített, valódi aszfalt-tetőlemez; tartós, tűzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázolászt nem igénylő

== TETŐFEDŐANYAG. ==

apródok az összes fegyveres-erő és a csendőrség legénységével szemben előjárói viszonyban lesznek. Új állásuk jelzésül a tiszt- és katonai tisztviselőjelöltek aranyból és selyemből kombinált kardbojtot fognak viselni az eddigi, csupán selyemből való kardbojt helyett.

— **Amateur-fényképészeknek!** Általános elismert kítőző szalon- és úti-fényképészeti készülékek, felülmúlhatatlan minőségű pillanat kézi-apparátusok, valamint mindenféle fényképészeti cikkek *Moll A. cég*nél (Bécs, I., Tuchlauben 9, cs és kir. udvari szállító) kaphatók. Ezen üzletág alapított 1854-ben. Kívánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég.

— **A vasutasok nyári-ruhája.** A kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy a vasúti forgalmi tisztviselők használhatják a fehér nyári egyenruhát piros hajtókával és a szárnyaskerekkel. A vasutasok örömmel fogadták a miniszternek ezt az intézkedését, mely azonban csak akkor volna teljes, ha valamennyi vasutasnak, a vonatkísérőknek és a munkásoknak is megengedné a könnyű nyári-zubbony viselését.

— **Újítás a vasúton.** A kereskedelmi kormány elrendelte, hogy a vasúton vége legyen ezentúl a «szolgálati szakasz» címen való fülkebezárássoknak; mert bebizonyult, hogy az ilyen fülkékben nem szolgálattelvő vasutasok, de kényelemkereső civilek szoktak utazni. A minisztérium e rendelkezése általános örömet kelt az utazó-közönségnél, mely gyakran hering módjára való összehúfolatása közül sóvár pillantásokkal szemlélte az üres fülkéket.

— **Kivándorlók kaucziója.** A m. kir. belügyminiszter nagyon röviden és nagyon hathatós eszközzel szándékozik lehetetlenné tenni a munkabírásuk teljességében levő fiatal férfiak kivándorlását. A sorhadi szolgálatra köteleseknek egyáltalán nem adnak útlevelet, a tartalékosoknak pedig csak úgy, ha visszatérésük biztosítékul a m. kir. postakaraképzőintézetnél 600 kor. kaucziót tesznek le. Minthogy a kivándorlást éppen a pénz hiánya okozza s minthogy szegény népünk az amerikai út költségeit is többnyire csak utolsó vagyonának eladása által teremtheti elő: nincs rá kilátás, hogy 600 kor. kaucziót tegyen le, de itthon marad az amerikai polgárjelöltek óriási tömege.

— **Biztos benne, hogy nem felejtett el semmit?** Ha azután csendes hegyi fészünkben ülünk, eszünkbe jut, hogy sok mindenre volna szükségünk, a mit meg nem szerezhetünk. Persze! Fay-féle eredeti szódai ásványpasztillák is hiányoznak! Ezek nélkül nem megyek többé nyaralni, mióta 2 év előtt abban az istentől sem ismert távoli lyukban úgy meghültem. Ha Fay-féle eredeti szódai ásványpasztillák vannak, úgy legalább biztos vagyok, hogy nem kell félnem meghűléstől. A Fay-féle eredeti szódai ásványpasztillák ára: egy doboz 1 kor. 25 fillér és minden gyógyszerárban, droguista és ásványvíz-üzletben kaphatók. Óvakodjék utazatokról! Magyarország és Ausztria részére főképviselet: Guntzert W. Th., Bécs, IV./1., Grosse Neugasse 27.

— **Szelvényivadó Németországban.** Németországban kancellárválság van, mert a parlament többsége és a kormány nem egyezett meg az adóreform dolgában. A többség az adóterhek kiválasztása körül kevésbé liberálisan járt el, mint a kormány. Kiváltképpen a tőkét adóztatták meg és sok mindenfélét eszeltek ki, hogy eltérően az eddigi szokástól, a vagyonos osztályra hátrítsák át az új terhek túlnyomó részét. Az új adónemek között említésre érdemes az osztalékadó, a melynek a kivetése, az eddigi szokástól eltérően, az értékpapírok szelvényeinek közvetítésével történik. Ezentúl a részvénytársaságok csak 10 évre szóló osztalék-szelvényt bocsáthatnak ki, egyben kötelesek a részvény névértéke után 1% adó fejében leróni. A 10 év lejártá után az új szelvények kibocsátásakor az adó ismét fizetendő. E szerint 1/10% fizetendő évenként a részvények névértéke után, a mi, tekintettel arra, hogy sok milliárd névértékű részvény van Németországban, szép hasznót hajt az államnak. Az adót némileg igazságtalannak nevezhetik, mert azokat a társaságokat is sújtja, a melyek jövedelem hiányában nem fizetnek osztalékot. Egyébiránt nemcsak az osztalék, hanem a fix módon kamatozó értékpapírok, nevezetesen kötvények és járadékok után is tervezik az adó beszedését.

— **Az amerikai sajtó szédületes fejlődése.** A *CORRIERE D'ITALIA* egy amerikai levelet közöl, a melyben a levél írója az amerikai sajtóviszonyokat vizsgálja. Az érdekes közleményből vesszük át az alábbiakat: Az amerikai sajtó tudvalevőleg a legvadabb és legképtelenebb találmányokat szinte gondolkodás nélkül világgá kürtöli, azonkívül pedig olvasóit a legcsodálatosabb hírlapi kacsák feltalálásával szórakoztatja és mindezt csak azért, hogy a versenytársakat minden megengedett és meg nem engedett

úton és módon lefőzzék. Ezt a mindenáron elsőségre és eredetiségre való törekvést érthetővé teszi az amerikai sajtónak az utóbbi években nekiindult szédületes fejlődése. Alig néhány esztendővel ezelőtt az időszaki sajtótermékek terén Németország állott első helyen, mintegy 6000 lapjával és folyóirataival, a melyek közül körülbelül 800 jelent meg naponként. Ezt a rekordot azóta az Egyesült-Államok messzire fölülmúlták, a mennyiben az Unióban a napilapok száma ma már meghaladja a 2000-et. És ezek a lapok majdnem kivétel nélkül rengeteg terjedelmes kiadványokkal jelennek meg olvasóközönségük szórakoztatására. Statisztikai táblázatok szerint az amerikai sajtó ingatlanaiban körülbelül 1 milliárd korona fekszik, és hogy az anyagi kiadások és a fizetések összege évenként meghaladja a 250 millió koronát. Az amerikai nagy lapok szerkesztőségi épületei többnyire 15–20 emeletes, hatalmas paloták, és a világ minden részében elhelyezett levelezők szolgáltatják a bő és eredeti anyagot.

— **Törvényhatósági tisztviselők félárú jegykedvezménye.** A minisztertanács, Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter előterjesztésére, a m. kir. államvasutak vonalain a félárú menetjeggyel való utazásra igényjogosultságot adott annak idején a szorosabb értelemben közgazdász teendőket ellátó, tisztviselő jelleggel bíró közegek részére. Ennélfogva a rendezett-tanácsú városokban a félárú jegykedvezményre, mint a MAGYAR Tudósítójelenti, a következők jogosultak: polgármester, tanácsnok, rendes fizetési jegyző, főügyész, rendes fizetési ügyész, rendőrkapitány, alkapitány, rendőrtiszt, rendőrhadnagy, rendőrfelügyelő, árvaszéki ülnök, pénztárnok, adóhivatali főnök, adóbehajtási főnök, adófőtiszt, adópénztári tiszt, adótitkos, adóvégrehajtó. A márczius 4-ikén megtartott minisztertanács ezen tisztviselőknél kívül ezt a jogosultságot kiterjesztette a tényleges szolgálatban levő községi- és körjegyzőkre, valamint azokra az okleveles jegyzőkre, a kik valamely nagyközségben a vezető-jegyző mellett rendszeresített állásban önálló hatáskörben működnek és e mellett a vezető-jegyzővel úgy minősítés, mint felelősség tekintetében egyenlők. Az említett városi és községi alkalmazottak csak saját személyükre nézve részesülnek az utazási kedvezményben, ellenben családtagjaik számára kedvezményt nem igényelhetnek. Úgy a városi tisztviselők, mint a községi- és körjegyzők csupán tényleges szolgálati idejük alatt tarthatnak igényt az utazási kedvezményre; a nyugdíjazott közegeknek a kedvezményre igényük nincs. Ez az utazási kedvezmény csak a távolsági forgalom vonalrészében az első viszonylatoktól érvényes; a díjszabás-szerű szomszédos-forgalmi viszonyokra nem terjed ki. Ezen viszonylatokban tehát a rendes menetdíj, illetve, a mennyiben ennél a távolsági forgalom első vonalszakaszának kedvezményes menetdíja olcsóbb, az utóbbi fizetendő. Az igényjogosultak csak úgy élvezhetik a kedvezményt, ha maguk részére az illető naptári évre szóló vasúti *arczképes igazolványt* állítottak ki. Az eziránt a Máv. igazgatóságához intézendő, szabályszerű láttaozással és a kérvényező két darab, látogatójegy alakú, aláírással ellátott fényképpel felszerelt bélyegtelen folyamodványok a f. év tartamára legkésőbbben f. évi augusztus 31-ikéig, a következő évek tartamára pedig legkésőbbben az előző év december 31-ikéig, vagy ha évközben foglalják el állásaikat, megválasztásukat vagy kinevezésüket követő hó végéig terjesztendők be a Máv. igazgatóságához. A kik az arczképes igazolványt meg nem szerzik, vagy annak kiállításáért elkésve folyamodnak, elvesztik az igényt az illető év tartamára az utazási kedvezményre. A folyamodványokat városi tisztviselőknél a polgármester láttaozza, a polgármesterek, valamint az igényjogosult községi jegyzők kérvényeinek láttaozására a vármegye alispánja illetékes. Az arczképes évi igazolvány kiállításáért 1 kor. kiállítási díj fizetendő, a mely összeg 1 kor. értékű posta-leveleljegyek a folyamodványra való ragasztásával rovandó le.

— **Az ország legnagyobb ipartelepeinek egyike** a Bohn-féle téglagyárak, melyek a mellett, hogy sok ezer munkáskéznek állandó keresetet nyújtanak, a hazai iparnak dicsőséget is szereznek. A Bohn-féle szab. természetes vörös-fedélcserépek általános kedveltségnek örvendenek.

— **Hamisítványok múzeuma.** Októberben a francia fővárosban érdekes és különös múzeum nyílik meg: a hamisítványok múzeuma. A terv Emil Guimet-től, a nevével elnevezett múzeum alapítójától és igazgatójától származik. Neki ugyanis egyiptomi, perzsiai és indiai utazásai alkalmával sok hamisítványt feltűnt, miket ott a helyszínen gyártottak és könnyű szerrel adtak el igaziak gyanánt, nemcsak eltévedt turistáknak, hanem komoly és óvatos tudósoknak is. Guimet ezeknek a hamisításoknak most külön helyet szándékozik múzeumában szentelni. *Szaita-*

feress hírhedtté vált tiarája, valamint a csak nemrég leleplezett *Necho-skarabeuss* lesz alkalmasint ennek az ötletes múzeumnak a legbecsebb és legértékesebb műtárgya.

— **Új vasúti állomás.** A Ksod. a késmárk—szepesbélai helyi-érdekű vasút vonala mentén Barlangligeten «Szepesbélafüredtelep» elnevezéssel állomást óhajt felállítani. Ezen terv a barlangligeti fűrdő fellendítését célozza. A helyszíni tárgyalást a kereskedelmi miniszter elrendelte.

— **Greguss Ágost emléke.** Greguss Ágostnak emléket állítanak tisztelői és volt tanítványai a fővárosban. A mellszobrot a budai várkastya krisztinavárosi oldalán helyezik el, a hol Greguss évtizedeken át lakott és a hol meg is halt. Az emlékbizottság elnöke, Palmer Kálmán főrendiházi osztálytanácsos, fölkéri a gyűjtőívek kezelőit, hogy a gyűjtések eredményét az ívekkel együtt küldjék be hozzá a főrendiházba. Eddig a kegyeletes célra háromezer korona gyűlt egybe.

— **A portómentesség kedvezményének kiterjesztése az ipartestületek részére.** Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter, méltányolva az ipartestületek közhasznú tevékenységét, megengedte, hogy az ipartestületek a közgyűlési és az előjárósági ülési meghívókat, a szakosztály-értesítőket és az évi jelentéseket az ipartestületi tagoknak nem ajánlottan és nyílt alakban, nyílt levelezőlapokon, nyitott borítékokon és keresztkötsé alatt «iparhatósági ügyben portómentes» záradékkal, portómentesen küldhessék meg. Ez a portómentesség a postahivatalok helyiforgalmában is igénybe vehető. A szóban levő küldeményekben az ipartestületek, mint feladók, tartoznak magukat a következőképpen megnevezni: «a . . . ipartestület, mint elsőfokú iparhatóság», és a címíratban tartoznak megjelölni azt, hogy a címzett ipartestületi tag, vagyis «N. N. nek, mint ipartestületi tagnak». A kereskedelemügyi minisztérium ezen elhatározásáról a kereskedelmi és iparkamarák útján értesítette az összes ipartestületeket.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Egy kereskedőnek. «A legújabb szövetkezeti eszme Sárosvármegyében» című cikket nem közölhetjük, mivel névtelenül hozzánk érkező cikkeknek nem adhatunk helyet lapunkban.

Eperjesi

Tulipánszövetség — Magyar Védőegyesület.

Rovatvezető: Bohrandt Lajos egyes. titkár.

— **Dobieczi Sándor évi jelentéséből.** (III.) Hogy mennyire szegénytelen az adózáunk, az azonnal föltűnik, hogyha a statisztikának arra a részére mutatunk, a mely föltűnteti azt: mennyit fizettünk a legkisebb intelligenciát és tőkebefektetést igénylő, hétköznapi használati tárgyainkért. A hazánkból elhordott zsiradékból főzött szappanokért csak Ausztriának 8.597.000 koronát fizettünk évente, a többi külföldnek 8.830.484 koronát.

Gyertyaért	3.000,000	koronát,
Nyakkendőért	3.300,000	«
Művirágért	2.107,240	«
Szivarkahüvelyért	1.276,470	«
Papiroszivarkaszipkáért	72,660	«
Papiroszacskókért	313,322	«
Üzleti könyvekért	941,000	«
Közönséges dobozokért	550,940	«
Könyvkötői munkákért	1.424,960	«
s végül legkedvesebb mulatságunkért, a játékkártyaért	53,900	«
Kassa város hírességével meg nem elégedve pedig, prágai sódarért	3.032,024	«

És mindezekért az apró-cseprő szükségleti tárgyakért többet adunk oda, mint a mennyit véres verejtékkel szereztünk. Jellemző, hogy 1907-ben mindazzal, a mit aczélos búzánk-, gabonánk- és őrleményeinkért kaptunk, az 575 millió koronával csak a *fonó- és szövőipar termékeit* birtuk a külföldnek megfizetni. Adózáunk azonban nemcsak megszegényítő, de alássa teljesen életerőnk. Bismark Szedán után, a gazdag Franciaországot anyagilag örökre megbénítani kívánta, s 5 milliárd hadisarcnak megfizetésére kényszerítette. És íme, mi, a koldus ország, a szerződéses 10 év alatt, munkabér címén, ismétlem: munkabér címén ennél az összegnél még nagyobb, 6 azaz hat milliárdot fizettünk téltenségünk áraként. Mikor tehát közgazdasági állapotaink egészséges fejlődése érdekében tanítunk, buzditunk és fáradunk, akkor nem a materializmusnak, a nyers anyagiasságnak vagyunk hirdetői, hanem teljes ethikai alapokra támaszkodva, az oly sajnosan nélkülözött és nem a hirtelen meggazdagodásra vezető, hanem

ellenkezőleg, éppen a szívós munkásságot igénylő ipari tevékenységet kívánjuk nemzetünkbe beoltani. A túlfinom lelkületűeket pedig megnyugtathatjuk, hogy az egyéni anyagiasság etikai magaslatra emelkedik, hogyha ez az összesség küzdelme, a nálunknál gazdagabb nemzetek leigázó törekvésével szemben. (Folyt. köv.)

A közönség köréből.

A városi rendőrkapitány figyelmébe.

Valamikor réges-régen, mikor Teörös volt a város főkapitánya, nagyon üdvös intézkedést léptetett életbe: ugyanis rendeletet bocsátott ki, melyben szigorúan megtiltotta, hogy este 9 órán túl cselédek, esetleg udvarlóiikkal együtt, a kapuk alatt lárma, zajongva mulassanak s a kiket a jelzett időn túl közegei mégis ott találtak, bekísértette és egyszersmind szigorúan meg is büntette. Újabban azonban ismét a legnagyobb szemtelenséggel viselkednek a cselédek s esti lármaikkal még az alvókat is felriasztják álmuikkal, mert nem egyszer éjjel, sőt azon is túl ott ácsorognak a kapuk aljában és a józólést sértő, sőt közérköcsi szempontból gyakran megbotránkoztató módon viselkednek. Vigyázhatnak a szülők gyermekeikre s öröködhethetnek fejlődésük, gyarapodásuk fölött teljes erejük megfeszítésével: minden igyekezetük kárba vész, mert a gyermek, ha az utcára kerül, nyilvánosan lát olyan dolgokat, melyek nemcsak hogy károsan hatnak fogékony lelkére, hanem egyenesen megmetyelvezik. Eper-

jesen sok a diák is, s legtöbb közöttük a 7—14 évesek száma. Ezeket lelkületileg s erkölcsileg tönkreteszik az ilyen «látványosságok».

Kérjük tehát a város derék és agilis főkapitányát, hogy ismert erélyével szüntesse be, ill. tiltsa el a cselédséget a kapuk aljában való álldogálástól — különösen az esti órákban — s a józólést sértő, sőt közérköcsi szempontból föltétlenül elítélendő viselkedésüktől.

= IDEGENFORGALOM =

Eperjesen, **BERGER** szállodájában
1909. évi július 28-ikától július 31-ikéig.

Beck Henrik utazó Budapest, Rabác Ignác utazó Budapest, Wellmann Ede utazó Bodenbach, Grósz Ignác utazó Budapest, Sieber Lipót utazó Kassa, Herbst Zsigmond utazó M.-Ostrau, Stumpf Pál ügynök Paks, Hanek Róbert utazó Bécs, Grega Nándor fényképész Bécs, Jungnickel Miksa utazó Rathenow, Kammer Gábor kárbeclő Budapest, Halász Illésné magánzó Havaj, Morgenstein Jakab utazó Nagybittse, Teszler Manó főkantör Dolna-Tuzla, Fekete Béla m. k. erdőmérnök Bártfa, Guttmann Zsigmond utazó Bécs, Kron Samu terménykereskedő Nyiregyháza, Valatin Béla főmérnök Budapest, Presser Henrik utazó Budapest, Kreisel Gyula utazó Pirnitz, Wodiánszky Károly utazó Bécs.

Dr. Obetkó Dezső távollétében a szerkesztésért felelős: **Nikelszky Zoltán.**
Kiadótulajdonos: **Kósch Árpád.**

NYILTTÉR.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és közsvényénél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór és Lithion tartalmu GYÓGYFORRÁS SALVATOR

Kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai: **Húgyhajtó hatása.** Kellemes ízű. **Vasmentes.** Könnyen emészthető. **Teljesen tiszta.** Állandó összetételű.

Első rangu gyógyvíz és diatetikus ital. Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy hógysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok és egyéb forrásleírások ingyen és bérmentve állnak rendelkezésre

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palaczk	32 fillér.
1/4 " "	40 " "
1/8 " "	48 " "

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palaczkok a következő árakon vétetnek vissza:

1/2 literes palaczk	6 fillér
1/4 " "	7 " "
1/8 " "	9 " "

Eperjesi főraktár: Mikolík Istvánnál.

Mindazon jóbarátoknak és ismerősöknek, a kik boldogult édesanyám halála alkalmából igaz részvétüket nyilvánították és a megboldogultnak a végtisztességet megadták, a magam és rokonaim nevében ezen az úton mondok halás köszönetet.

Tahyné Tahy Paula.

Felső-körút 33. sz. házban 5 szobából,

konyha- és mellék- helyiségekből álló lakás október hó 1-jétől kiadandó.

Bővebbet a háztulajdonosnál.

Eladó

a szeminárium mellett, Felső-körút 2. szám alatti ház szép nagy kerttel, saját kézből.

Bővebbet Horváth Pálné, Eperjes, Felső-körút 2.

Nádparipa-liliomtej-szappan.

Legenyhébb szappan üde arcbőr biztosítására és szeplők ellen.

Mindenütt kapható!

A legjobb bőrfényesítő

Egyedüli gyártója: **Székely és Társa Kassa**

Geidmadrville, elegante und leicht ausführbare Colletten.

WIENER MODE

mit der Unterhaltungsbeilage „Im Boudoir“. Jährlich 24 reich illustrierte Beile mit 48 farbigen Modebildern, über 2800 Abbildungen, 24 Unterhaltungsbeilagen und 24 Schnittmusterbogen.

Vierteljährlich: K 3.30 = Mk. 2.80.

Gratisbeilagen:

- „Die praktische Wiener Schneiderin“ und „Wiener Kinder-Mode“ mit dem Beiblatt
- „Für die Kinderstube“ sowie
- „Schnittmusterbogen“.

Schnitte nach Maß. Als Begünstigung von besonderem Wert liefert die „Wiener Mode“ ihren Abonnentinnen Schnitte nach Maß für ihren eigenen Bedarf und den ihrer Familienangehörigen in beliebiger Anzahl lediglich gegen Ertrag der Spesen von 30 h = 33 Pf. unter Garantie für tadellose Papien. Die Anfertigung jedes Collettenstückes wird durch jeder Dame leicht gemacht. Abonnements nehmen alle Buchhandlungen und Postanstalten sowie der Verlag der „Wiener Mode“, Wien 62, Spandauerstrasse 87, unter Beifügung des Abonnementsbeitrages entgegen.

Eperjesi Kerületi Munkásbiztosító Pénztár.

1360. szám. Pályázati hirdetés.

Az Eperjesi Kerületi Munkásbiztosító Pénztárnál megüresedett pénztárnoki állásra pályázatot hirdetünk.

A pénztárnok évi fizetése 1600 korona, 400 korona lakpénz és két ötödéves korpótlék.

Pályázhatnak magyar honos, teljeskorú, de 40 évnél nem idősebb, kereskedelmi érettségivel bíró egyének. Előnyben részesülnek azok, kik valamely munkásbiztosító-pénztárnál huzamosabb időn át hasonlóképpen már alkalmazva vannak.

Pályázók kötelesek egészségi állapotukat hatósági, vagy valamely pénztári orvosi bizonyítvánnyal igazolni és megválasztás esetén 1000 korona övadékot letétbe helyezni.

Felhívjuk mindazokat, a kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy a bizonyítványokkal kellően felszerelt, sajátkezűleg irt kérvényeiket f. évi augusztus 4-ikén déli 12 óráig a pénztárnál annál is inkább nyújtsák be, mert az elkészen érkezett kérvények figyelembe nem vétetnek.

A megválasztott tisztviselő köteles legkésőbb f. évi augusztus 20-ikáig állását elfoglalni.

Az önkormányzati szervek végleges átszervezéséig az állás ideiglenes.

Eperjes, 1909. július 18.

Sziklai Henrik s. k., Schreiber Ignác s. k., igazgatók.

Kiadó lakás.

A Fő-utca 94. szám alatt levő

I. emeleti lakás

minden hozzátartozó helyiséggel október 1-től, esetleg november 1-től kiadó.

Bővebbet a közjegyzői irodában, I. emelet.

FIGYELEM! Magánosok-, szállodák-, butor-kereskedők- és asztalosoknak!

Elsőrendű vas- és fakeretű sodrony-ágybetéteket és meglevő kitégült, laza betétek helyett újakat, avagy régi kereteken új fonatot készíteny árak mellett

GURSZKY JÓZSEF

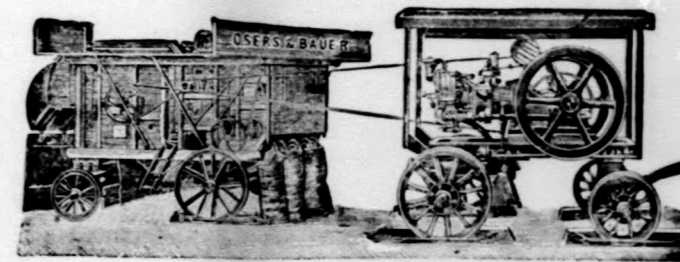
tém- és vasműves

KASSÁN, Ferencz József-tér 14. szám. Telefon-szám: 347.

Ezenkívül vállal minden czébra szolgáló sodronykerítést, díszes és egyszerű kivitelben, és kavicsrosták készítését.

A francia kozmetika diadala!

Tökéletes kebel érhető el az Elixir Lavalier-rel. Külsőleg biztos hatású preparátum Lavalier-től, Páris. Ára üvegenként 8 kor. Kapható gyógyszárakban, drogériákban és parfümériákban, vagy utánvét mellett Depôt Lavalier, Felix Perker, Wien, I., Karlsplatz 3.

Osers és Bauer kizárólagos MOTORGYAR Wien, XX., Dresdnerstr. 31-33a. Magyarországi fióktelep: Bpest, VI., Podmaniczky-u. 18.

BENZIN-LOKOMOBILIS

cséplőszerelvények a legzolidabb kivitelben. Benzinmotorok! Szivógázmotorok! A jelenkor legelősebb üzemereje, — 3 fillér üzemköltség óra lőerőnkint. Több száz telep üzemben. — Elsőrendű, szolid gyártmány! Kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen. Benzin-lokomobilis cséplőszerelvényeink a többek között a következőknek tekinthetők meg üzemben: Ifj. Rohody Pál, Bercezl, Szabolcs m., 4 HP, Farkas Ferencz, Bercezl, Szabolcs m., 4 HP, Jeszó Mihály, Csemernye, Varanó mellett, 8 HP, Dörner Károly, Nagyzsar, Gálszecs mellett, 10 HP, Ziegler Zsigmond, Mogyorós, Mándok mellett, 4 HP, Kovács Albert, Berencs, Patroha mellett, 4 HP, cséplőszerelvény.

Valódi tokaj-hegyaljai másodtermésű, zamatos, savanykás, egyszer lehűzt az **asztali-bort** literenként 46 fillérért hordó nélkül szállít **LUDANYI BAY GABOR** tokaj-hegyaljai szőlőbirtokos pinczegazdasága, **Sárospatak** Központi iroda **Munkács** — Megrendelések a központi iroda címére kéretnek. Vagyonvételnél engedmény. 30—35 literes hordó rendelésnél literenként 50 fillér.

Darkau-fürdő

(Osztrák-Szilézia).

Legerősebb jódbromtartalmú elsőrangú fürdőhely. Egyetlen hely, ahol tisztán jódfürdőt lehet használni.

Legmodernebb gyógyeszközök. Ősrégi park. Elegáns elhelyezés. Penzió gyermekeknek (kísérő nélkül). Posta-, távirat- és vasút-állomás. Idény május 15-iktől október 1-jéig.

Dr. Klinek V. főorvos.

Prospektus és értesítés ö kegyelmessége gróf Larich Mönich fürdőigazgatóságától, Darkau, kérendő.

ELISMERT LEHIRESEBB CSÉPLŐKÉSZLETEK
TELJES JÓTÁLÁSSAL ÜZEMBEN BÁRMIKOR MEGTEKINT HETŐK.
 ELŐRENEMŰ SZIVÓGÁZTELEPEK ÜZEMKÖLTÉSÉG. LŐERŐ ÓRÁNKINT KB. 1½-2 FILLÉR ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA. ÁRJEGYZÉK INGYEN.

HERKULES MOTOR VÁLLALAT
 BUDAPEST V. VACZI-ÚT 30.

1868 óta forgalomban. Berger-féle gyógy-kátrány-szappan,

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen szűrt pikkely-sömör, előtti kútegek, egyszerűen orvosi, ótvár, fagydag, lábizzadás, ten- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a **fin-kátrány-mak** 40 - 50 - 60 és minden egyéb, a kereske lelemény előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. **Idült bőrbetegségeknek** sikeres alkalmaztatás a kátrány-szappan.

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint gyengebb kátrány-szappan az arcbőr tisztá alanságul eltávolítására, a gyermeknek valamennyi letegezzen állu talu mulhatlan bőrtisztító, **mondó és fűrdő-szappan mindennapi használatul** szolgál. 6131

Berger-féle glicerin-kátrány-szappan

80% glicerin-tartalommal és linom által. Mint kiváló bőrapólo szer kitűnő eredménytel használhatik, továbbá a, 1884

Berger-féle borax-szappan

kütegek, napcsütés, szeplo, mitesszer és egyéb bőr-tengek ellen

Az minden tajuak 70 fillér használati utasítással együtt. A vasárnapi határozatlan **Berger-féle** kátrány-szappant és borax-szappant kérem és nézzék meg a itt látható védjegyet és a **G. Heil & Comp.** cégjelzést minden címkén.

Kittűlve díszk levéllel **G. Heil & Comp.** Bécsben 1888-ban és **aranyéremmel a párisi világkiállításon 1900.**

Minden egyéb gyógy- és szépségi szappan, mely **Berger-féle** gyártmány, a minden szappanhoz mellékel használati utasításon lá van sorolva.

Kapható minden gyógyszertárban és hasonló üzletben. **Nagyban: G. Heil & Comp., Wien I., Sibirstr. 8.** Magyarországi főraktár **Török József Gyógyszer-tárca, Budapest, Királyi utca, Theilmayer és S. utca, Zrínyi-utca, Molnár és Moser drogzisztár, Szeged, Károlyi-utca. Kétszázban minden bulap stb, valamint Magyarországon összes városban minden gyógyszer-tárban, továbbá a jobb dr. gueriákban és illatszer-kereskedésekben.**

Kapható **Eperjesen** Korn Vilmos úr gyógyszer-tárban, valamint Magyarországon összes gyógyszer-tárban.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyet és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, máj-bántalom, vértelülés, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyet tünteti fel. A Moll-féle sósborneszsz nevezetesen mint fájdalomcsillapító beuörzölési szer közsvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszér.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan a bőr gyökeres gondozására és apolasára ügy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mollott teljesítotnek.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Azonnal bérbeadó modern úri-lakás

Eperjesen, a Fő-utca 42. sz. ház Kossuth Lajos-utczai első emeletén.

A lakás áll: 6 szoba, előtér, fürdő, angol-closet, konyha, cselédszoba, kamarából és hozzávaló pincze- és fakamarából. Mosókonyha a házban. Vízvezeték és villamosvilágítás már bevezetve.

Saját érdekében csak BOHN-féle nagykikindai és zombolyai cserepet fogadjon el, és utasítson vissza más, :: silány minőségű cserepet, mert :: **csak a BOHN-féle** cserep jutányos, szép és szakszerű fedőanyag. Tessék mintát és árjegyzéket kérni! **BOHN-CSERÉPGYÁR** Zombolya.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhíré teszi, hogy a n.-bereznai kir. járásbírósnak 1907. évi Sp. I. 519/21. számú végzése folytán dr. Preusz Adolf ügyvéd által képviselt „Hitelszövetkezetek perencesnyei központi fogyasztási és értékesítő árúraktára” cég felperes részére 350 korona tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán lefoglalt és 617 kor.-ra becsült ingóságokra az eperjesi kir. járásbírósg 1909. V. I., 279/2. sz. végzésével az árverés elrendelvéten, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, **Eperjesen** (Arok-utca 39. sz. a.) leendő megtartására határidőül 1909. **augusztus hó 7-ik napjának délután 3 órája** kitűzték, a mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzítés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni. Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják. A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik. **Eperjes, 1909. július 20.**

Spányi Kálmán, kir. bírósági végrehajtó.

Azon mélen tisztelt gazdák, kik **fűkaszáló és kéveköti aratógépeket** óhajtanak vásárolni, saját érdekükben kérjenek prospektust

MASSEY-HARRIS

MASSEY-HARRIS kéveköti, **MASSEY-HARRIS** fűkaszáló, **MASSEY-HARRIS** aratógépekről.

Kartellen kívül!
MASSEY-HARRIS COMPANY, TORONTO, ószakamerikai fűkaszáló- és aratógépgyár.
!!! A világ legszolidabb gyártmánya !!!
 Veretéképítelő: **Kornstein Gyula Sándor** BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 23. sz. Utasok és úgynökök uton ninosenek.
 Közvetlen kérdőzások kérdetnek.